

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 26.4.2023

Pöytäkirja

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuntalain 58.2 §:n mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Puheenjohtajana toimi veikko Väisänen klo 17.35 asti ja sen jälkeen Mila Kangasniemi.

2 Pöytäkirjantarkastajien valitseminen

Päätös:

Valittiin kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Pernilla Aura ja Naima El Issaoui.

3 Kaupunkikulttuurin keskittymä Myyräncolon esittely

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta jalkautuu silloin tällöin Vantaan eri kaupunginosiin pitämään kokouksensa. Tällä kerralla vierailtiin Myyrmäessä ja tutustuttiin Suomessa ainutlaatuiseseen asukasliikkeeseen ja kaupunkikulttuurin keskittymään Myyräncoloon. Oppaana toimi myyrmäkeläinen Myyrmäki-liikkeen perustaja **Petteri Niskanen**.

Niskanen kertoi Myyrmäki-liikkeen ja sen kotipesän Myyräncolon historiasta ja toiminnasta ja tulevaisuuden näkymistä. Myyrmäki-liike yhdistää Myyrmäen alueen asukkaita ja järjestöjä ja on ollut aktiivisesti järjestämässä alueellisia tapahtumia kuten Siivouspäivää, kirpputoreja, Why so Myrksi - festivaalia ja on ollut vaikuttamassa ympäristöön esimerkiksi tuomalla Myyrmäkeen katutaidetta. Myyräncoloa ylläpitää Osuuskunta Myyrmäen kulttuuritalo. Se poikkeaa monesta muusta Vantaalla toimivasta kulttuurialan keskittymästä siinä, että se ei saa kaupungilta tukea vaan toimii yritysperusteisesti vuokraamalla tiloja. Liikevaihto on noin 600 000 euroa vuodessa, josta noin puolet vuokratuloja. Myyräncolo tarjoaa työtiloja mm. media- ja äänialan toimijoille ja siellä järjestetään erilaisia tapahtumia. Myyräncolo tarjoaa alueelle erityistä lisäarvoa tuomalla Myyrmäkeen sellaisia kulttuurin toimijoita, jotka yleensä puuttuvat eriytyvästä kaupunginosasta. Vuositasolla puhutaan noin 100 henkilötyövuodesta.

Keskustelussa pohdittiin Myyräncolon tulevaisuutta Myyrmäen keskustan uudistamisessa. Tulevaisuus on epävarma, sillä paikalle on suunniteltu purkavaa täydennysrakentamista. Huolena on, että toiminta hajoaa ja siirtyy pois Vantaalta muualle jo olemassa oleviin vastaaviin tiloihin kuten Kaapelitehtaalle. Todettiin, että se olisi harmillista sekä alueen brändin, työpaikkojen että segregaaation ehkäisyn kannalta. Rakennushistoriallisten kerrostumien menetys vaikuttaisi myös alueen ilmeeseen.

Päätös:

Kuultiin esitys ja merkittiin tiedoksi.

4 Yhteinen koulu -hanke

Yhteinen koulu -hankkeessa (2022–2023) kehitetään Vantaalle toimialarajat ylittävä yhteistyömalli koulujen eriytymisen vähentämiseen. Projektiasiantuntijat **Pia Aaltonen** ja **Emma Savela** esittelivät hankkeessa tehdyn nykytilan kuvauksen pohjalta vantaalaisten koulujen oppilaspohjan eriytymistä sekä eriytymisen vaikutuksia kouluissa, jo käytössä olevia sekä suunniteltuja toimenpiteitä koulujen eriytymisen vähentämiseksi Vantaalla sekä hankkeen jatkohakemuksen (2024–2025) painopisteet.

Tiivistetysti: kaupunkisegregaatio ja koulusegregaatio kytkeytyvät toisiinsa kotimaankielisten keskiluokkaisten perheiden muuttopäätösten kautta. Päätökset eivät aina perustu todellisuuteen vaan mielikuviin. Tiettyjen alueiden ja koulujen välttelystä seuraa se, että huono-osaiset ja vastaavasti hyväosaiset alkavat kasautua tiettyihin kouluihin ja oppilaspohja eriytyy. Vaikutukset ovat moninaiset alkaen sosiaalisen ympäristön yksipuolistumisesta osaamisen eriytymiseen. Koulusegregaatiota tarkastellaan sosioekonomisen taustan ja vieraskielisyyden pohjalta, jota kuvataan opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman KOTA-indeksin avulla. Aaltonen esitteli KOTA-indeksin muutoksia parinkymmenen vuoden aikana ja koulujen vieraskielisten oppilaiden osuuden muuttumista vuosien 2015–2022 aikana Vantaalla. Koulukohtainen vaihtelu on suurta ja hyvä- ja huono-osaiset alueet erottuvat selvästi. Käyrät ovat lähteneet ylöspäin 2020 koronan aikana.

Iso asia on osaamisen eriytyminen. On havaittu, että sosioekonomisen taustan vaikutus, erityisesti äidin koulutustausta, korreloi vahvasti oppimistuloksiin. Huolestuttavaa on ero kotimaankielisten ja vieraskielisten välillä, etenkin heikompien oppilaiden oppimistulosten (PISA) lasku, jota ei osata selittää. Edelleen puhutaan kuitenkin oppilaiden, ei koulujen välisestä eroista. Huono-osaisemmillä alueilla tavallinen tekeminen ei riitä, vaan opettajien työmäärä on suuri ja tilanteet monimutkaisia.

Emma Savela kertoi Vantaalla tehtävästä työstä koulujen lähtökohtien tasoittamiseksi. OKM:n tasa-arvorahalla saadaan mm. enemmän aikuisia kouluihin eri tehtäviin. Yhteinen koulu -hanke valmistelelee Vantaan toimintamallista sähköistä versiota, joka kokoaa toimet yhteen ja tukee tietopohjaista päätöksentekoa resurssien paremmaksi kohdentamiseksi. Jatkossa kiinnitetään huomiota erityisesti toimialojen välisen yhteistyön vahvistamiseen koko opinpolku ja palveluverkkosuunnittelu huomioiden. Lähikoulu ja sen lähialue on tehtävä houkuttelevaksi muuttopäätöksiä tekeville perheille, muuten segregatiokehitys jatkuu tai vahvistuu.

Keskustelu: Jo esitysten aikana käynnistyi vilkas keskustelu segregaatian eri ulottuvuuksista. Esille nousi mm. kysymys inklusion, opettajien vaihtuvuuden ja oppilaaksiottoalueiden muutoksien vaikutuksesta koulusegregaatioon; koulutilojen soveltuminen harrastamiseen ja koulujen kehittäminen yhteisöjen keskuksiksi (koulu palvelukeskuksena), harrastusten merkitys ja niiden saavutettavuus, turvallisuus eri alueilla ja mm. englanninkielisen opetuksen ja koulun fyysisten olojen ja monikäyttöisyyden merkitys vetovoimatekijänä. Keskusteltiin myös vanhemmuuden tukemisesta ja asuntopolitiikasta. Todettiin, että ratkaisuja hyvin monitahoiseen ongelmaan pitää hakea yhteistyössä kaupunkisuunnittelun ja muiden toimialojen kanssa.

Päätös:

- kuultiin Yhteinen koulu -hankkeen projektiasiantuntijoiden Pia Aaltosen ja Emma Savelan esittely hankkeesta ja sen etenemisestä.
- keskusteltiin ja tuotiin esiin monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan näkemykset ja päätettiin tehdä eriytymiseen liittyvä kannanotto.

5 Turvallisuuden ajankohtaiskatsaus

Poliisikoordinaattori **Kari-Pekka Raulahti** kertoi turvallisuustilanteesta Vantaalla, jonka jälkeen keskusteltiin aiheesta ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Hän kertoi, että Itä-Uudenmaan poliisin alueella ja Vantaalla pahoinpitelyt ja ryöstöt ovat lisääntyneet, ja niitä tapahtuu tyypillisesti juna-asemien läheisyydessä. Huolestuttavaa on, että törkeiden tekemuotojen kasvu pahoinpitelyissä on erityisen voimakasta. Toinen huolestuttava piirre on alle 15-vuotiaiden tyttöjen väkivaltainen oirehdinta. Pahoinpitelyissä tyypillinen epäilty on kuitenkin 21–40-vuotias Suomen kansalainen. Eritasoisia ja erilaisia rikoksia tekeviä nuorisoporukoita on useita Vantaalla, mutta vain yksi, joka on luokiteltavissa katujengiksi. Katujengiksi luokiteltavaan ryhmään kuuluvat ovat pääsääntöisesti nuoria aikuisia. Poliisin rajalliset resurssit eivät juuri riitä ennalta ehkäisevään työhön ja pikkurikosten selvittelyyn, mutta rikoksia pyritään estämään kohdentamalla valvontaa sinne, missä tapahtuu. Itä-Uudenmaan poliisi on panostanut voimakkaasti rikostutkintaan kevään 2023 aikana, ja tämä on näkynyt mm. ennalta estävän toiminnan ja liikennevalvonnan väliaikaisena supistamisena. Toukokuun lopussa palataan toimintojen normaali-resursointiin.

Keskustelu: keskustelussa pohdittiin mm. väkivaltarikollisuuden kasvun syitä (tutkimustietoa ei ole mutta tarvittaisiin), rikosten selvittämisen hankaluutta liittyen esim. kunniaväkivaltaan ja ammattirikollisten välisiin rikoksiin (piilorikollisuus) sekä rikollisuuteen kasvamisesta ja etnistä profilointia. Todettiin, että jos pahoinpitelyt eivät johda oikeusjärjestelmän puutteiden vuoksi tuomioihin, vaarana on oikeuden ottaminen omiin käsiin ja kostot.

Päätös:

Kuultiin poliisikoordinaattori Kari-Pekka Raulahden esitys, keskusteltiin ja tuotiin esille monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan näkemykset.

6 Raportointi hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnasta

Vantaa ja Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta kokoontui 30.3. Kuultiin Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan edustajien raportti kokouksesta. Veikko Väisänen kertoi, että kokouksessa esiteltiin perhekeskuksen avointa kohtaamispaikkatoimintaa ja käytiin hyvä keskustelu. Seuraavassa kokouksessa 10.5. kuullaan aikuisten sosiaalipalveluista monikulttuurisesta näkökulmasta. Mukaan on tulossa mm. sosiaalityön tehtäväaluepäällikkö Minna Ryhänen. Yhteiskokous Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kanssa on tulossa 7.6.2023.

Päätös:

Kuultiin esitys ja merkittiin tiedoksi. Neuvottelukunta suositteli ottamaan [ankkuritoiminnan](#) keskusteluun yhteiskokouksessa.

7 Muut ajankohtaiset raportit

Kotouttamisohjelman edistyminen: monikulttuurisuusasiain päällikkö Hannele Lautiola kertoi, että ohjelmaluonnos oli kaupungin johtoryhmässä maanantaina ja lähtee pienin muutoksin taittoon ja poliittisen päätöksentekoon. Tavoitteena on hyväksyntä valtuustossa 21.8.

MEK-ohjelman edistyminen: projektipäällikkö Petri Roikonen kertoi, että uusi ohjelmakausi on käynnistynyt. Uudet toimenpiteet ovat käynnistyneet hitaasti rekrytointiprosessin kangertelun vuoksi, mutta yhteisökehittäjät ovat viimein aloittaneet ja data-analyytikko aloittaa piakkoin. Aikuisopiston suomi toisena kielenä -opetuksen osalta voidaan joutua turvautumaan Seureen, jos täyttöluvut eivät etene.

8 Kaupungin toimialojen ja Uudenmaan TE-toimiston ajankohtaiset asiat

Toimialojen, TE-toimiston ja poliisin edustajat kertoivat lyhyesti monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaa mahdollisesti kiinnostavista ajankohtaisista asioista.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Kasvupalvelut – ei raportoitavaa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala – ei raportoitavaa.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala ja Kaupunkiympäristön toimiala: yhteisen tempauksen *Istuta juuret Vantaalle!* suunnittelu etenee hyvin. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalta on pyydetty tervetuliaissanoja.

Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut / Vantaan ja Keravan hyvinvointialue: hyvinvointialueelle on alkanut tulla ukrainalaisia, toistaiseksi noin 30 henkeä, useat heistä on huonossa kunnossa. Lapsista moni käy kotikoulua. Heillä on ollut arkuutta hakea kotikuntamerkintää, mutta kesäkuussa niitä on odotettavissa.

TE-toimisto – edustaja ei paikalla, ei raportoitavaa.

Päätös: Päätettiin kysyä puheenjohtaja Miia Lindelliä avaamaan *Istuta juuret Vantaalle!* -tilaisuus. Jos hän on estynyt, varapuheenjohtaja Mila Kangasniemi on varautunut osallistumaan. Merkittiin tiedoksi.

10 Tiedoksi merkittävät asiat

Ei tiedoksi merkittävää.

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.06. Seuraava kokous on yhteinen kokous Keravan ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen neuvottelukuntien kanssa 7.6. klo 17 valtuustosalissa, teemana kotouttamislain uudistus ja sen vaikutukset kunnan ja hyvinvointialueen palveluihin.